Äänekosken kaupungin lausunto: HE-luonnos laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

KH 17.08.2026 § 227
3/00.04.00/2026

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja hallituksen esitysluonnoksesta, jolla muutettaisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia osana valtion vuoden 2027 talousarviovalmistelua. Esityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävän vuoden 2027 indeksitarkistuksen vaikutusta rajoitettaisiin 2,8 prosenttiyksiköllä, mikä vähentäisi kuntien valtionosuuksia yhteensä noin 93 miljoonalla eurolla vuodesta 2027 alkaen. Lisäksi vuonna 2026 käyttöön otetun 75 miljoonan euron pysyvän valtionosuusvähennyksen kohdentamistapaa jatkettaisiin nykyisellään.

Äänekosken kaupunki katsoo, että indeksitarkistusten tarkoituksena on turvata kuntien rahoituksen reaaliarvon säilyminen kustannustason noustessa. Esitetty muutos heikentäisi kuntien taloudellisia toimintaedellytyksiä tilanteessa, jossa kuntien kustannukset kasvavat ja kuntien vastuulle on viime vuosina siirtynyt merkittäviä uusia tehtäviä.

Äänekosken kaupunki toimii Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vastuukuntana. Työllisyysalue kattaa 13 kuntaa, ja vastuukuntana Äänekoskella on laaja järjestämisvastuu sekä merkittävä taloudellinen vastuu työvoimapalveluiden toteuttamisesta koko alueella. Kaupunki pitää ongelmallisena sitä, että samaan aikaan kun kunnille on siirretty uusia tehtäviä ja riskejä, niiden yleistä rahoituspohjaa esitetään edelleen heikennettäväksi valtionosuuksia vähentämällä. Työllisyysalueiden rahoitusmalliin liittyy edelleen epävarmuustekijöitä ja kustannusten ennakoitavuuteen liittyviä haasteita, joiden vuoksi kuntien yleisen rahoituspohjan vakaus on erityisen tärkeää vastuukunnille.

Äänekosken kaupungin taloudellinen toimintaympäristö on viime vuosina heikentynyt verotulojen kasvun hidastumisen, valtionosuuksien vähentymisen ja kustannustason nousun seurauksena. Kaupunki on käynnistänyt laajan talouden tasapainottamisohjelman turvatakseen palveluiden järjestämisedellytykset ja talouden kestävyyden pitkällä aikavälillä.

Kaupunki pitää tärkeänä, että kuntien tehtävät ja rahoitus ovat tasapainossa perustuslain mukaisen rahoitusperiaatteen edellyttämällä tavalla. Valtionosuuksien jatkuva vähentäminen heikentää kuntatalouden ennakoitavuutta sekä vaikeuttaa pitkäjänteistä talous- ja investointisuunnittelua.

Liitteenä on Äänekosken kaupungin lausunto valtiovarainministeriölle.

Valmistelija	Talousjohtaja Tapani Hämäläinen pyh. 0400 115256
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -